

Галина Клімова
здобувачка вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет
Науковий керівник: Вячеслав Курепін
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївського національного аграрного університету

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Цифровізація освітнього процесу в закладах вищої освіти зумовлює зростання ролі технологій у навчальній, науковій та комунікативній діяльності здобувачів освіти. Сучасні інформаційні та цифрові технології значно розширюють можливості у опануванні знань, сприяють підвищенню якості здобуття освіти та формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців. Водночас їх широке використання супроводжується низкою ризиків, зокрема інформаційною небезпекою, порушенням конфіденційності даних, зниженням рівня критичного мислення та нераціональним використанням цифрових ресурсів.

В умовах зростання кіберзагроз, поширення дезінформації та залежності від цифрових засобів настала необхідність формування у здобувачів вищої освіти навичок безпечного та ефективного використання технологій [1, с. 5]. Недостатній рівень цифрової грамотності може негативно впливати не лише на результати навчання, а й на особисту та професійну безпеку майбутніх фахівців. Саме тому заклади вищої освіти мають забезпечити цілеспрямоване навчання, спрямоване на розвиток відповідального ставлення до використання технологій, уміння оцінювати ризики та застосовувати цифрові інструменти відповідно до етичних та безпекових норм.

Поняття навичок безпечного та ефективного використання сучасних технологій охоплює сукупність знань, умінь та навиків, що забезпечують свідоме, відповідальне та результативне застосування цифрових засобів у освітній діяльності. Такі навички передбачають не лише володіння технічними інструментами, а й розуміння можливих ризиків, наслідків їх використання у цифровому середовищі [2, с. 43].

Навички безпечного використання цифрових технологій включають дотримання правил інформаційної та кібербезпеки, критичне сприйняття інформації, розпізнавання потенційних загроз, а також усвідомлення етичних та правових аспектів роботи з цифровими ресурсами. Важливим

компонентом є здатність здобувачів вищої освіти діяти обережно в мережевому просторі, запобігати негативним впливам цифрових технологій та мінімізувати можливі ризики для власної безпеки та безпеки інших.

Разом із значними перевагами використання цифрових технологій супроводжується низкою ризиків та загроз, що можуть негативно впливати на якість освітнього процесу та безпеку його учасників. Однією з найпоширеніших загроз є порушення інформаційної безпеки, зокрема витік чи несанкціонований доступ до персональних даних здобувачів та викладачів. Недостатній рівень усвідомленості щодо правил кібербезпеки підвищує ймовірність фішингових атак, шкідливого програмного забезпечення та інших кіберінцидентів. Суттєвим ризиком є поширення недостовірної інформації та дезінформації, що ускладнює формування критичного мислення та об'єктивного сприйняття освітнього матеріалу.

Надмірне використання цифрових ресурсів може призводити до зниження концентрації уваги, поверхневого засвоєння знань та залежності від технологій. Існують також загрози порушення академічної доброчесності, пов'язані з несанкціонованим копіюванням матеріалів, плагіатом та зловживанням цифровими інструментами під час оцінювання знань. Не менш важливими є психологічні та соціальні ризики, зокрема підвищення рівня стресу, цифрове перевантаження та зменшення живої міжособистісної комунікації [3, с. 89].

Інтеграція питань безпеки та ефективності використання технологій у освітній процес є важливим завданням закладів вищої освіти. Включення відповідних аспектів у зміст навчальних дисциплін сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння можливостей та обмежень сучасних технологій, а також усвідомлення відповідності за результати їх використання. Такий підхід дозволяє поєднати опанування професійних знань із розвитком навичок безпечної роботи в цифровій середовищі.

Стверджуємо, формування навичок безпечної та ефективного використання сучасних цифрових технологій є невід'ємною складовою підготовки здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації суспільства. Системна інтеграція питань безпеки та ефективності використання технологій в освітній процес сприяє розвитку цифрової грамотності, критичного мислення та культури безпечної поведінки в цифровій середовищі.

Список використаних джерел:

1. Dotsenko, N. A., Kurepin, V. M., & Gorbenko, O. A. (2025). Implementation of European experience in training students of agricultural specialties in the context of strengthening national food security. Professional training of

- future specialists amidst modern realities. Baltija Publishing, 1, 218-239. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-522-8-12>.
2. Щербаков О. Л. Оцінка цифрових навичок на національному рівні. Цифрові інновації та соціальні трансформації в освіті та професійному середовищі : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28 листопада 2024 р.). Ч. 1. Київ : АПСВТ, 2024. С. 40-45. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/19657>.
 3. Іваненко В.С. Основні принципи безпеки користування Інтернетом // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 16-17 листопада 2022 р., Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 88-90. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11943>.

Павло Кравченко
здобувач вищої освіти,
УДУ імені Михайла Драгоманова
Науковий керівник: *Сергій Яшанов*
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри професійної освіти,
УДУ імені Михайла Драгоманова, Україна, м. Київ

СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Глобальна інформаційно-технічна революція, стрімкий розвиток обчислювальної техніки та впровадження технологій Web 3.0 роблять традиційні засоби навчання морально застарілими. Наявний розрив між технологічним прогресом і консервативними педагогічними практиками виявляє недостатню ефективність класичних підходів. Це безпосередньо підвищує вимоги до професійної компетентності викладача, трансформуючи цифрову грамотність з додаткової навички у базову кваліфікаційну умову [1].

Метою роботи є визначення необхідного набору цифрових технологій та програмних засобів, які забезпечують виконання базових професійних функцій педагога в умовах цифровізації освіти.

В основу дослідження покладено аналіз європейської моделі цифрових компетентностей DigCompEdu [2] та концепції Professional Digital Competence (PDC) [3]. Інтеграція цих концепцій адаптує стандартизовані вимоги до реалій професійної освіти. Розгляд програмного забезпечення